

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА РАЙОННА РАДА
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Р І Ш Е Н Н Я

(тридцять друга сесія восьмого скликання)

21 серпня 2025 року
м. Чернігів

Про затвердження Програми погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік

Керуючись пунктом 17 частини 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи норми Бюджетного та Цивільного кодексів України, Законів України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», «Про оренду державного та комунального майна», з метою утримання майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району на належному рівні районна рада **в и р і ш и л а**:

1. Затвердити Районну Програму погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік (додається).

2. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію районної ради з питань бюджету, інвестицій та соціально – економічного розвитку.

Голова районної ради

Г.С. Кузнецова-Молодчая

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення Чернігівської районної ради

21 серпня 2025 року

«Про затвердження Програми погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік»

Програма погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік

ЗМІСТ

Програма погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік

№ п/п	Назва розділу	сторінка
1	Паспорт Програма погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік	3
2	Обґрунтування необхідності прийняття Програми	4
3	Визначення проблеми, на розв'язання якої орієнтована Програма	4
4	Мета Програми	6
5	Фінансування Програми	6
6	Етапи реалізації Програми	6
6	Очікувані результати	7

1. ПАСПОРТ

Програми погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік

1.	Ініціатор розроблення Програми	Чернігівська районна державна адміністрація Чернігівської області, Чернігівська районна рада Чернігівської області
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Бюджетний та Цивільний кодекси України, Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», «Про оренду державного та комунального майна»
3.	Розробник Програми	Чернігівська районна державна адміністрація Чернігівської області
4.	Відповідальний виконавець Програми	Керівники підприємств та установ, засновником яких є Чернігівська районна рада Чернігівської області та які провадять свою діяльність на основі майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району
5.	Учасники Програми	Чернігівська районна державна адміністрація Чернігівської області, Чернігівська районна рада Чернігівської області, Фінансовий відділ Чернігівської районної державної адміністрації, установи та підприємства, які провадять свою діяльність на основі майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району
6.	Термін реалізації Програми	2025 рік
7.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Бюджети усіх рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів	1,0 млн гривень

2. Обґрунтування необхідності прийняття Програми

Програма погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік (далі - Програма) розроблена відповідно до положень Бюджетного та Цивільного кодексів України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», «Про оренду державного та комунального майна».

Програма розроблена Чернігівською районною державною адміністрацією Чернігівської області у співпраці з Чернігівською районною радою Чернігівської області за участі підприємств та установ, що на праві господарського відання чи оперативного управління використовують об'єкти спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області.

Відносини, що виникають у процесі реалізації завдань Програми, які не регламентовані Програмою, регулюються Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», діючим законодавством з питань оренди, права власності тощо, нормативними актами Фонду державного майна України, рішеннями Чернігівської районної ради та іншими регуляторними актами.

3. Визначення проблеми, на розв'язання якої орієнтована Програма

Чернігівський район – адміністративно-територіальна одиниця держави Україна. Чернігівський район є одним з найбільших в Чернігівській області. Адміністративний центр – м. Чернігів.

17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом в Україні стало 136 районів замість існуючих 490.

До складу Чернігівського укрупненого району у 2020 році увійшли 20 територіальних громад: міські: Чернігівська, Городнянська та Остерська; селищні: Березнянська, Гончарівська, Деснянська, Добрянська, Козелецька, Куликівська, Любецька, Михайло-Коцюбинська, Олишівська, Ріпкинська, Седнівська; сільські: Іванівська, Кіптівська, Киїнська, Киселівська, Новобілоуська, Тупичівська

Відповідно положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»:

- районна рада новоутвореного району мала здійснити передачу із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст у власність об'єднаних територіальних громад, що утворюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, відповідних бюджетних установ та майна цих установ, розташованих на їхній території, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, визначеного Бюджетним кодексом України

- районна рада новоутвореного району як правонаступник районних рад ліквідованих районів, але не пізніше 1 червня 2021 року, зобов'язана була

передати до комунальної власності територіальних громад окремі об'єкти спільної власності територіальних громад, які знаходяться на території цих встановлених Бюджетним кодексом України.

Передбачалось, що нові територіальні одиниці, утворені в результаті реформи районної ланки адміністративно-територіального поділу, стануть більшими за площею, кількістю населення та володітимуть потенціалом для розвитку, а отже – матимуть вищий ступінь самодостатності.

Згодом стало зрозуміло, що виконання визначених норм в частині передачі майна спільної комунальної власності є дуже непростим і неоднозначним, особливо у випадку, коли центр громади розміщується в обласному центрі.

Так, до моменту утворення укрупнених районів у містах, що мали статус обласних центрів, були заклади і обласного значення, і районного, і міського, які згідно із законодавством про децентралізацію переходили на баланс і утримання новоутвореної територіальної громади. Центр територіальної громади у випадку визначення його в обласному центрі поєднує у собі функціонал по 3-х напрямках:

- місто – центр громади; джерело фінансування – бюджет новоутвореної територіальної громади; ресурсна база – стаття 64 Бюджетного кодексу України, в т.ч. 60% ПДФО та місцеві податки і збори;

- місто – центр області; джерело фінансування – обласний бюджет; ресурсна база – стаття 66 Бюджетного кодексу України, в т.ч. 15% ПДФО;

- місто – центр району; джерело фінансування – районний бюджет; ресурсна база – стаття 64-1 Бюджетного кодексу України та відсутність суттєвих джерел наповнення. Запропонований перелік джерел наповнення районних бюджетів є вкрай обмеженим та не зазнав змін у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022, та розширенням повноважень районних військових адміністрацій.

У випадку передачі підприємств та установ районного рівня із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст у власність територіальних громад, враховуючи принцип територіального розташування, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, визначеного Бюджетним кодексом України, територіальні громади мали всі права щодо реформування, реорганізації чи то закриття таких установ та підприємств. Такий стан справ жодним чином не задовольняв інтереси населення територіальних громад, які не мали на своїх територіях аналогічних підприємств та установ і користувались послугами таких підприємств та установ, розташованих у районному центрі.

Саме тому, станом на дату підготовки проекту Програми, згідно з переліком об'єктів спільної комунальної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району (рішення ради від 31.07.2024 з урахуванням рішення від 07.02.2025 «Про передачу Чернігівського районного комунального підприємства «Чернігіврайагробуд» зі спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району у комунальну власність Новобілоуської територіальної громади») у спільній власності Чернігівського району перебуває цілий ряд таких об'єктів. Крім інших об'єктів, у зазначеному переліку

залишаються і такі, що надають послуги населенню та мають постійну бюджетну заборгованість за спожиті енергоносії.

4. Мета Програми

Визначення механізму та залучення додаткових коштів для організації погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області

5. Фінансування Програми

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок бюджетних коштів бюджетів різних рівнів та фінансових ресурсів з інших джерел, не заборонених законодавством.

Розмір фінансового забезпечення Програми може змінюватись при внесенні змін до бюджету, при прийнятті рішення установи (підприємства) про зміну суми власних коштів, що спрямовуються на реалізацію заходів програми, чи у разі збільшення суми коштів, що залучаються із джерел, не заборонених законодавством.

Фінансовий ресурс, який зараховується на рахунки районного бюджету, підлягає перерахуванню на рахунки головного розпорядника бюджетних коштів, визначеного органом управління підприємства чи установи, що є кінцевими отримувачами такого фінансового ресурсу.

Внесення змін до бюджету у разі зміни величини фінансового ресурсу проводиться у порядку, визначеному Бюджетним кодексом України з урахуванням рішення двадцять дев'ятої сесії восьмого скликання Чернігівської районної ради від 20 грудня 2024 року.

6. Етапи реалізації програми

Претендувати на встановлення цільового фінансування з районного бюджету можуть підприємства та установи, які:

- провадять свою діяльність на основі майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району;
- є бюджетними установами чи підприємствами, засновником яких є Чернігівська районна рада;
- мають протерміновану заборгованість за спожиті енергоносії більше 3 календарних місяців;
- вживали заходи з метою недопущення виникнення нової та погашення існуючої заборгованості за спожиті енергоносії.

У разі прийняття рішення про звернення за додатковим фінансуванням бюджетна установа чи підприємство, що відповідає вимогам, визначеним у п.6 цієї Програми, звертається з клопотанням до органу управління про встановлення

додаткового фінансування для погашення протермінованої заборгованості за спожиті енергоносії.

У листі визначається сума заборгованості, термін її виникнення, сума, на яку претендує підприємство чи установа та перераховуються заходи, які були вжиті в установі чи на підприємстві з метою недопущення виникнення нової та погашення існуючої заборгованості за спожиті енергоносії. До листа додається копія звітності або копія первинних документів, на основі яких можна встановити дату виникнення такої заборгованості.

Орган управління протягом 14 днів розглядає звернення, готує та подає вмотивовану відповідь заявнику.

У разі прийняття позитивного рішення орган управління готує проект документа про внесення змін до розпису районного бюджету Чернігівського району та подає його на розгляд до Чернігівської районної ради. Проект документа про внесення змін до розпису районного бюджету Чернігівського району підлягає обов'язковому погодженню з фінансовим відділом Чернігівської районної державної адміністрації.

7. Очікувані результати

- Збереження майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району;
- стабільна робота підприємств та установ, що провадять свою діяльність з використанням майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області, яке закріплено за ними на праві господарського відання чи оперативного управління;
- зменшення загальної суми заборгованості по підприємствам та установам, що провадять свою діяльність з використанням майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області, яке закріплено за ними на праві господарського відання чи оперативного управління;
- гарантія надання кваліфікованих послуг населенню підприємствами та установами, що провадять свою діяльність з використанням майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області.

Пояснювальна записка до проекту рішення «Про затвердження Програми погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік»

Програма погашення заборгованості за спожиті енергоносії комунальними підприємствами та установами, що перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області на 2025 рік розроблена відповідно до положень Бюджетного та Цивільного кодексів України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності».

Розробник Програми - Чернігівська районна державна адміністрація Чернігівської області.

17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом в Україні стало 136 районів замість існуючих 490.

Відповідно положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» районна рада новоутвореного району як правонаступник районних рад ліквідованих районів, не пізніше 1 червня 2021 року, зобов'язана була передати до комунальної власності територіальних громад окремі об'єкти спільної власності територіальних громад, які знаходяться на території цих територіальних громад, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, встановлених Бюджетним кодексом України.

Передбачалось, що нові територіальні одиниці, утворені в результаті реформи районної ланки адміністративно-територіального поділу, стануть більшими за площею, кількістю населення та володітимуть потенціалом для розвитку, а отже – матимуть вищий ступінь самодостатності.

Згодом стало зрозуміло, що виконання визначених норм в частині передачі майна спільної комунальної власності є дуже непростим і неоднозначним, особливо у випадку, коли центр громади розміщується в обласному центрі.

Так, до моменту утворення укрупнених районів у містах, що мали статус обласних центрів, були заклади і обласного значення, і районного, і міського, які згідно з законодавством про децентралізацію переходили на баланс і утримання новоутвореної територіальної громади. Центр територіальної громади у випадку визначення його в обласному центрі поєднує у собі функціонал по 3-х напрямках:

- місто – центр громади; джерело фінансування – бюджет новоутвореної територіальної громади; ресурсна база – стаття 64 Бюджетного кодексу України, в т.ч. 60% ПДФО та місцеві податки і збори;

- місто – центр області; джерело фінансування – обласний бюджет; ресурсна база – стаття 66 Бюджетного кодексу України, в т.ч. 15% ПДФО;

- місто – центр району; джерело фінансування – районний бюджет; ресурсна база – стаття 64-1 Бюджетного кодексу України та відсутність суттєвих джерел наповнення. Запропонований перелік джерел наповнення районних бюджетів є вкрай обмеженим та не зазнав змін у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та розширенням повноважень і функціоналу районних військових адміністрацій.

У випадку передачі підприємств та установ районного рівня із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст у власність територіальних громад, враховуючи принцип територіального розташування, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, визначеного Бюджетним кодексом України, територіальні громади мали всі права щодо реформування, реорганізації чи то закриття таких установ та підприємств. Такий стан справ жодним чином не задовольняв інтереси населення територіальних громад, які не мали на своїх територіях аналогічних підприємств та установ і користувались послугами таких підприємств та установ, розташованих у районних центрах.

Саме тому, станом на дату підготовки проєкту Програми згідно із переліком об'єктів спільної комунальної власності територіальних громад сіл, селищ Чернігівського району (рішення ради від 31.07.2024 з урахуванням рішення від 07.02.2025 «Про передачу Чернігівського районного комунального підприємства «Чернігіврайагробуд» зі спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівського району у комунальну власність Новобілоуської територіальної громади») у спільній власності Чернігівського району перебуває цілий ряд таких об'єктів. Крім інших об'єктів, у зазначеному переліку залишаються і такі, що надають послуги населенню та мають постійну бюджетну заборгованість за спожиті енергоносії.

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок бюджетних коштів бюджетів різних рівнів.

Програмою передбачено, що претендувати на встановлення цільового фінансування з районного бюджету можуть підприємства та установи, які:

- провадять свою діяльність на основі майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району;

- є бюджетними установами чи підприємствами, засновником яких є Чернігівська районна рада;

- мають протерміновану заборгованість за спожиті енергоносії більше 3 календарних місяців.

У разі прийняття рішення про звернення за додатковим фінансуванням бюджетна установа чи підприємство, що відповідає вимогам, визначеним у п.6 цієї Програми, звертається з клопотанням до органу управління про встановлення додаткового фінансування для погашення протермінованої заборгованості за спожиті енергоносії.

У листі визначається сума заборгованості, термін її виникнення, сума, на яку претендує підприємство чи установа. До листа додається копія звітності або копія первинних документів, на основі яких можна встановити дату виникнення такої заборгованості.

Орган управління протягом 14 днів розглядає звернення готує та подає вмотивовану відповідь заявнику.

У разі прийняття позитивного рішення орган управління готує проєкт документа про внесення змін до розпису районного бюджету Чернігівського району та подає його на розгляд до Чернігівської районної ради. Проєкт документа про внесення змін до розпису районного бюджету Чернігівського району підлягає обов'язковому погодженню з фінансовим відділом Чернігівської районної державної адміністрації.

Очікуваний результат від реалізації заходів Програми:

-збереження майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району;

-стабільна робота підприємств та установ, що провадять свою діяльність з використанням майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області, яке закріплено за ними на праві господарського відання чи оперативного управління;

- зменшення загальної суми заборгованості по підприємствам та установам, що провадять свою діяльність з використанням майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області, яке закріплено за ними на праві господарського відання чи оперативного управління;

-гарантія надання кваліфікованих послуг населенню підприємствами та установами, що провадять свою діяльність з використанням майна спільної комунальної власності сіл, селищ, міст Чернігівського району Чернігівської області;

- тощо.

Начальник фінансового відділу
Чернігівської районної державної
адміністрації

Оксана БУЛАВКА